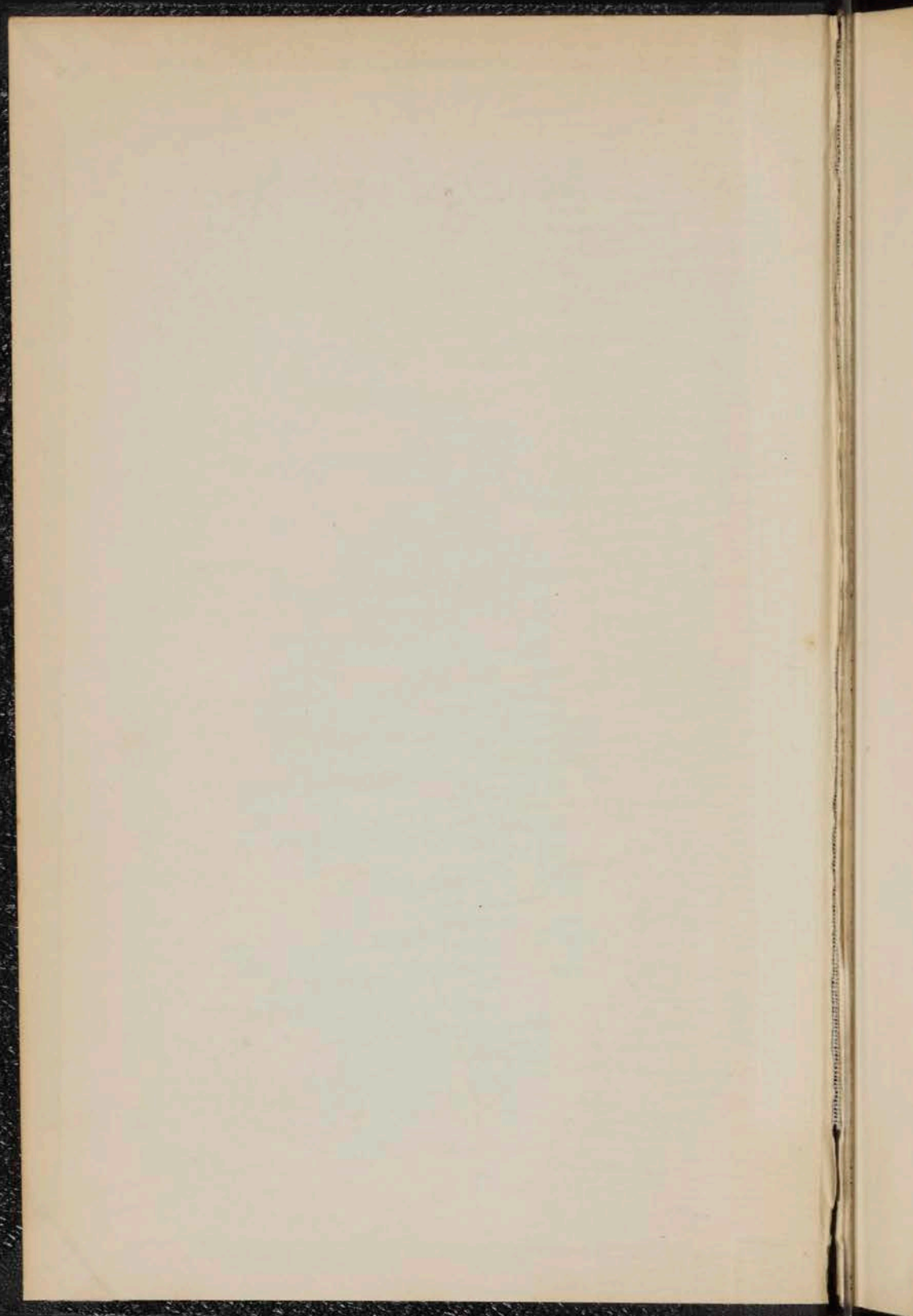
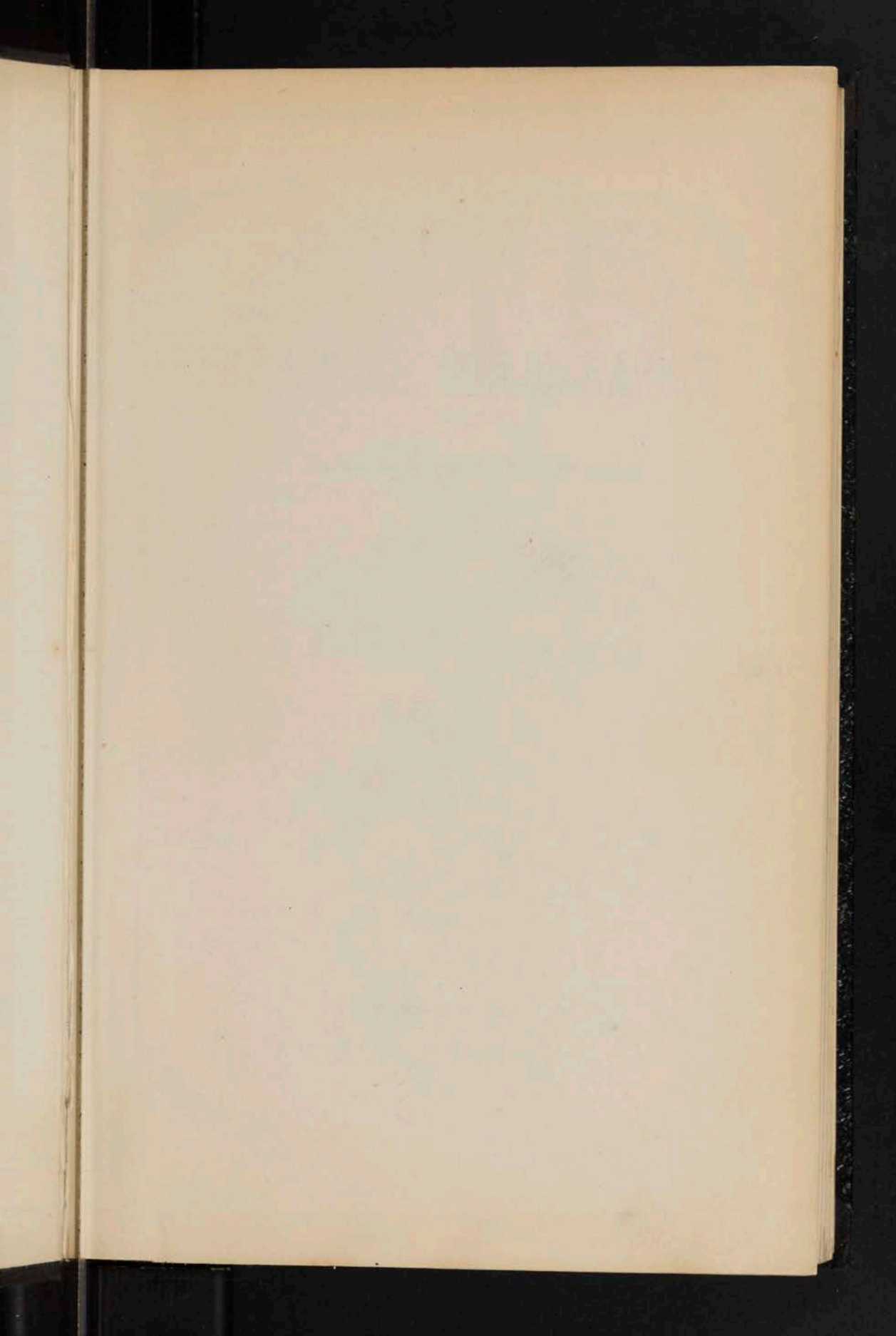

Leo Baeck Institute

4 4000 00139845 0

Zeitschrift
für
HEBRÆISCHE BIBLIOGRAPHIE

Unter Mitwirkung namhafter Gelehrter

herausgegeben

von

Dr. A. Freimann und Dr. H. Brody.

Jahrgang VII.

Frankfurt a. M.

Verlag von J. Kauffmann.

1903.

LEO BAECK
INSTITUTE
NEW YORK

Register.

Bibliographie.

[Besprochene oder von einer Notiz begleitete Schriften sind mit ° vor dem Titel bezeichnet; vor der Seitenzahl steht ° dort, wo von mehreren angeg. Schriften nur ein Teil besprochen ist. Rührt die Besprechung nicht von der Redaktion her, so ist der Name ihres Verf. oder sein Zeichen vor oder nach der Seitenzahl in ( ) angegeben.]

a) Hebräische Titel.

עשרה כלי כסף (B-y) 181	מלון של כים 2	זכרון יהודה 1	מס) אבות 162
מפועל צדק 162	מלאה קמרת 72	זכרון לראשונים 162	אגרת אלוהו 72
פרוש להושענות 70	ממשה עד משה 72	(ר) זכריה פראנקעל 72	אגרת בראשית 161
מפועל על ס' הושע 71 (Eppenstein)	מנחם משיב נפש 67 (B-y)	דרושי ר"ן (עין) 98	אגרת בוסר 70
מרחי המור 45	מנחת אלעזר 45	חומשי התורה 67	אהבת ציון ירושלים 3
מחזי רותם 70	מנחת חינוך 65	חיי הזמן והנצח 72	אור תורה 67
	מנחת שמואל 45	הכמיושראל באמירקא 129	אורחות חיים 10
	מקוה טים 1	חמשה הקונגרסים 67	אוח ברית (Preuss) 2
מדמוניות היהודים 8	מקראי קדש 162	מקראי קדש 162	מבילוחיקה עברית 65 (B-y)
מקול ערבי במדבר 98	מר דרור 2	מר דרור 2	בית האוצר 44
מקסת הסופר (B-y) 181	מרדכי ופה 67	וריעות הטבע שבהלמוד 45	בית הספר השלם 72
מקריה נשגבה (B. F.) 24	משלי לעססניג 2	יהושע 67	בית הפלה 70
	משפחות סופרים 97	יורעאל 70	ברית עולם 45
	משפט הישוב החדש 67	סילקט סופר 72	ברכת אברהם s. Festschrift
	משפחה יין 45		בת חיל או תורת אס 71
רוח חדשה 71	ש"ח) נודע מיהודה 2	בנסת דוד 45	
רוח חיים 162	(ר) נחום משרנוביל 67	כרם חמד 67	דבק שלמה 98
יגאו נס ציונה 72	נעורי הגשר 72	כתבים בספר 162	דור ישרים 97
שבולי היהדות באנגליה 33			דור רבני וסופרי 129
שבת שבתון 162	ספרי המקרא 98	לבוש מלכות 161	
שדרי חמד 2	ספר החיבור וספר 36 (Porges)	לקורות היהודים בקיוב 97	דאדם עין השדה 162
שושן עדות 163	ספר הקושים (Marx) 44	לקט כדרשים 73	האשכול 67
שיר חדש 8	ספר המצרף s. ס' החיבור	לחית יפת עבר 73	הגהות (J. T.) 85
שירי בת ציון 70	ספר העתים 162	מאה מכתמים 98	הגיון לב 72
שירי מצות 1	ספר השנה 72	מאמר הנפש 183	הגון (Poznanski) 130
שירי המרה 70	ספר ינחנן 67	מבשרת ירושלים 70	הדקדוק העברי 72
שירי משה 3	ספר בלים 67	מגלת איכה (Wgm.) 66	ההנהגה לליל שמורים 36
שירי תורת התקנות 33 (D. H.)		מופת הדור 162	הזמיר 97
שפה לנאמנים 67	עבודה תמה 161	מורה הכנגון 72	החמייה בחיי יום יום 70
	עבודת חלב 70	מחשבת מרדכי 65	הלכה למשה 65, 163
תורת הספרות 67	עירב ויום 2	משה להם 129	הספירות בהכנת 45
תעלומות לב 67	עשיר ורש 38	מכתמים וחידוים 70	הקבלה 85
תפלה למשה 67		טיוח הלשון העברית 66	העברי הקטן 67
תקון שבת 1		טיוח עברי 66	
תרגילי הדקדוק 72			

b) Autoren und Schlagwörter.

- Acher, M. 135.
Ackermann, A. 135
Adler, H. 3.
Albas, M. 65.
Albek, S. 97.
Almanach, jüd. 102.
Aronius, Jul. 73.
Auerbach, J. 163.
Azriel, A. 1.
- Baarts, P. 3.
Babad, J. 65.
•Bacher W. (Herzog), 163.
Bacon, B. W. 80.
Bahr, J. 135, 163.
Bamberger, M. L. 73.
Bamberger, S. 177.
•Baneth, E. (B. Cohn) 98.
Baneth, M. 65.
Barnett, 85
•Barth, J. (Friedlaender) 8.
Batten, L. W. 80.
•Bauer, L. (Grünhut) 73.
Baumann, E. 135.
Becher, O. 103.
Beer, G. 99, 103.
• [Ben - Abigdor] (B-y) 65.
Ben-Jehuda, A. 66.
Benson, R. M. 45.
Benveniste, J. 161.
Benzion, 98.
Berachja s. Gollancz.
•Berliner, A. (Eppenstein) 99.
•Bersohn, M. (Poznanski) 73.
Beurlier, 45.
Bialik, Ch. N. 94.
[Bibel] *66 (Wgm.), 67.
Black, J. J. 33.
Blankenburg, P. 140.
- Blau, L. 163 (Grünhut).
Bloch Is. 74.
• — M. (D. H.) 33
Blum, L. 81.
Boehmer, J. 101.
Boeklen, E. 74.
Bousset W. 101, 135.
Brainin, R. 67.
Brandin, L. 74.
Brann, M. 74, 102.
Braunschweiger, M. 101.
Browning, R. 74.
Bryce, J. 85.
Buber, S. *34, (B. F.) 161.
Budde, K. 101, 165.
Buttenwieser, M. 74.
Büttner, M. 74.
C. L. K. 105.
Cassel, D. 165.
•Castelli, D. (Steinschneider) 45, 46.
Chajim Menachem, 129.
Chajim Wolosin, 162.
•Ciscato, A. (J. E.) 74.
Cleeve, L. 75.
Cornill, C. H. 75.
Cylkow, J. 5.
Czernowitz, Ch. 1.
Darewski, J. N. 97.
David, M. 165.
Davis, Nina 75.
Delitzsch, Fr. 75, 102, 165.
Dermer, Ch. 35.
Deutsch, Imm. 76.
Dietrich G. 102, 165.
Doeller, J. 165.
Dolce, C. Fl. 76.
Douglas, G. C. M. 46.
Dresdner, Alb. 73.
Dreydorff, R. 46.
- Duenner, J. Z. (J. T.) 35.
Dahm, 76.
Dvorak, R. 76.
Eckstein, A. 102.
Edelmann, S. 67.
•Eibenschütz, Jon. 1.
Eisenberg, J. 67.
•Eisenstadt, B. 129.
— M. 1.
•Elbogen, J. 102, 165.
Eleasar of Beaugency (Eppenstein) 71.
Elia Wilna, 162.
Engert, Th. 76.
Erbt, W. 102, 135.
Erdtmann, G. 76.
Ezekiel, J. 76.
Falb, R. 136.
Farrar, F. W. 76.
Fauerholdt, J. 84.
Faulwasser, Th. 139.
Feiweil, B. 102.
•Festschrift z. 70 Geburtst. A. Berliner's (Porges) 136, 165.
Feuchtwang, D. (B-y) 76.
Fiebig, P. 136.
Flavius, Jos. 81.
Flecker, E. 76.
Franzen, Th. 76.
Frauberger, 84.
•Freimann, A. 5, 76. s. auch Festschrift.
•Fried, Mos. (Friedlaender) 5.
Friedberg, A. S. 67.
Friedländer, M. H. 139.
Friedmann, M. 65.
Fries, S. A. 139.
- Fuchs, B. 176.
Funk, S. 102.
•Ganzfried, S. (B-y) 161.
Gasser, A. 176.
•Gaster, M. (Marx) 8.
[Gebete] 36, 67, 161.
•Geiger, A. (J. H.) 10.
Gerzon, J. 76.
Geyser, N. 176.
Giesebrecht, Fr. 102, 176.
•Ginsburger, M. (D. H.) 46.
Ginzig, J. 67.
•Goldschmied, L. 176.
•Gollancz, H. (Porges) 36.
Gordon, S. L. 67.
Gossel, J. 102.
Grasowski, J. 2.
Grätz, H. 102.
Green, W. H. 103.
Grünau, H. 77.
•Grünhut, L. (Marx) 44.
•Grunwald, M. (Porges) 77.
Gumplowicz, M. 140.
Guthe, H. 80, 103.
Gutmann, J. 10.
•Guttmann, J. (Bloch) 10.
Hamburg, J. 67.
Hamburger, J. 80.
Happel, O. 103.
Harder, Chr. 80.
Harkavy, A. 162.
Harkavy, E. 97.
Hartwig, 48.
Harper, W. R. 81.
Hazan, J. 67.
•Heinrich, P. (B-y) 48.

- Heisz, A. (Poznanski) 50.
 Herrmann, J. 102.
 Herzberg, J. 176.
 Herzl, Th. 103.
 Heyn, J. 176.
 •Hilpern, M. (B-y) 67.
 •Hirsch, M. (Wgm.) 66.
 Hirschberg, A. S. 67.
 •Hirschfeld, E. (Friedlaender) 6, 13.
 Hoberg, G. 103.
 Hoepfl, H. 81.
 Holm A. 52.
 Holtey-Weber, G. 83.
 Holtzmann, H. J. 103.
 — O. 52.
 Holzhey, C. 103.
 Holzinger, H. 176.
 Hommel, Fr. 103.
 Hoppe, H. 176.
 •Hornstein, R. 176.
 • — S. 176.
 Horodezky S. A. 67, '68, s. auch הרודקי.
 •Horovitz, J. (B-y) 176.
 Hurwitz, J. 68.
 Hyman, A. 44.
 Jacob, G. 103.
 Jacobsen, J. C. 84.
 Jahn, G. 81.
 Jahouda, A. Sch. J. 98.
 Japhet, J. M. 36, 177.
 Jars, J. 81.
 •Jastrow, M. 81.
 •Jehuda b. Barsilai, 163.
 •Jephet b. Ali (Poznanski) 133.
 Jeremias, A. 103.
 •Judilowitz, D. 2.
 •Judt, J. M. (S.P.) 13.
 [Kahan], S. (Preuss) 2.
 Kahle, P. 103.
 Kameelhar, K. 162.
 Kasowski, Ch. J. 70.
 Kaspar, A. 102.
 •Kaspi, Josef ibn (B-y) 131.
 Katalog ... Hannover 104.
 •Katzenellenbogen M. 45.
 •Kauflmann, F. (Goldziher) 68.
 Kantzsch, E. 81, 84, 103, 104, 177.
 Kayser, Aug. 104.
 Kessler, W. 81.
 Kettlewell, P. W. H. 81.
 Kittel, R. 104.
 Kirkpatrik, A. F. 81.
 Klausner, J. 2.
 Klausner, M. 177.
 Klazka, L. R. 70.
 Knieschke, W. 101.
 Koch, P. 104.
 Koenig, E. 104, 149.
 Kohn, J. H. 177.
 Kohn, D. 33.
 — L. 79.
 — Sam. s.: Kahan, S.
 Kohut, G. A. 81.
 Kok, J. 81.
 Kontorowitz, P. 70.
 Kottek, H. 81.
 Krauskopf, J. 52.
 Krilov, 2.
 Kunert, K. 140.
 Kuttner, B. 104.
 Laible, H. 140.
 Landau, Ez. 2.
 Landauer, S. 86.
 Lang, M. 104.
 •Last, J. (B-y) 131.
 Laur, E. 140.
 Lazarus, M. 52.
 Lebensohn, M. J. 70.
 Lehmann, C. F. 140.
 Leindörfer, D. 140.
 Lessing, G. E. 2.
 Levin, M. 45.
 Levy, E. 74, 104.
 • — L. (Poznanski) 81.
 Lewinsky, L. 73.
 Lewinsohn, J. B. 70.
 Lewis, H. S. 85.
 Ley, J. 104.
 •Liebe, G. 140.
 Liebig, H. 83.
 Liebmann, E. 52.
 — N. 104.
 Lilien, E. M. 102, 141.
 Lipski, J. 70.
 Literatura Jud. 52.
 •Loehr, M. (J. F.) 13.
 Löw, M. 2.
 Löwe, H. 105.
 •Luzzatto, G. (J. E.) 82.
 Maas, E. 104.
 Macdonald, D. B. 80, 84.
 Mc Swiney, J. 83.
 •Maimonides, Mos. 5-8, 13, 14, 17, 98.
 Malachowski, H. 162.
 •Margoloth, Efr. Salm. 70.
 Marti, K. 104.
 Matossi, L. 83.
 •Medini, Ch. Ch. 2.
 Mejuchas, J. 71.
 •Menachem Asarja di Fano 133.
 Menasseh b. Jsrael 83.
 •Merguet, V. 83.
 Meyer, A. 83.
 — F. B. 52, 83.
 — H. 84.
 — S. 140.
 Miketta, K. 140.
 Minkowsky, P. 141.
 Mirkis, J. J. 71.
 Mischna 162.
 Mitchell, H. G. 84.
 Mitteilungen der Ges. z. Erf. jüd. Kunstdenk. 84.
 Mommert C. 105.
 Montefiore, C. G. 84.
 Moor, Fl. de, 84.
 Morgan, G. C. 84.
 Moses b. Nachman 70.
 Müller, A. 84.
 Müller, S. 162.
 Muret, M. 84.
 Nagel, G. 105.
 Neu-Judäa, 105.
 Nissim Gerondi 98.
 Nobel, J. 105.
 Nordau, M. 105.
 Norden, J. 105.
 Nossig, A. 177.
 Nowack, W. 105.
 •Nurock, A. B. (Friedländer) 7, 14.
 Oettli, S. 105.
 Ottley, R. L. 84.
 Paterson, J. A. 84.
 •Pereferkowitsch, N. (S. P.) 14.
 Perles, F. 952 (Marx), 984 (J. H.), 105.
 Peters, N. 105.
 Pflüger, P. 53.
 Pick, H. 141.
 Pines, N. 97.
 Pinkus, L. Fr. 141.
 Plato, J. 141.
 •Porges N. 141.
 •Poznanski, S. (Eppenstein) 71.
 Prašek, J. V. 141.
 Prestel, J. 53.
 Procksch, E. 105.
 — O. 85.
 Proosdij, C. 85.

oRabinowitz, S. P. 72. Radlinski, J. 141 Rafalowicz, S. 3. oRatner, B. 3. Rawnitzki, 98. Reichenau, W. 106. Reicherssohn, M. 2. oReinach, Th. (Poznanski). 14. Renan, E. 85. Riedel, W. 106. Riessler, P. 106. Robinson, G. L. 85. Rosenthal L. 106. Rosenthal, L. A. 177. Royer, J. 85. oRubin S. 45, 162. Rule, R. 85. Russel, C. 85. oSabbatai Kohen, 162. Saint Yves d'Alveydre 85. oSalfeld, S. 53. oSamuel b. Moses (Goldziher) 68. — — Salomo 45. Sarason, E. 72. Sasson, M. 192. Sayce, A. H. 53. Schärf, Th. 106. Schatzki, L. 72. oScheftelowitz, J. 54.	Scheinhaus, L. 85. Schieck S. 72. Schieber, 177. oSchiefer, F. W. 85. oSchlesinger, A. J.] 45. Schloegl, N. 106. Schlössing, A. 85. Schmelzstein, A. 72. Schmid, Fr. 106. Scholz, A. 85. oSchor, Jacob 163 oSchorstein, N. (Poznanski) 133. Schrader, E. 106, 177. oSchürer, E. 54. Schwab, H. 36, 177. Schweitzer, J. E. 106. Segond, Alb. 85. Seisenberger, M. 85. Selig, 106. Sharpe, J. 86. Siegfried, C. 86. Sinai, R. 72. Singer, M. S. 2. Sinker, R. 86. oSimon, J. (Friedländer). 7, 17. Simonsen, D. 54. Smolensky, P. 98. oSofer, J. 72. — M. 3. — S. 72.	Sofer, Sim. 3. Sokolow, N. 72. Sommer, B. 177. Spencer, F. E. 83. Spinner, S. 177. Spira Ch. L. 45. Spliedt, E. 178. Spurling, F. W. 86. Statistik, jüd. 177. Stein, J. 106. Steinberg, J. 67, 70. Steinberg, A. 177. Stern, N. 86. Steuernagel, C. 141. Strack, H. L. 86, 141. Szold, H. 52. Taskin, N. 45. Tawjew, J. Ch. 72. Teige, E. 102. Teller, J. 72. Temkin, A. B. 73. Thayer, Ch. S. 106. Themistii ... paragraph. 80. Thieme, K. 141. Told, 141. Tschernichowski, S. 98. Tubiana, M. 33. Unger, J. J. 141. Unna, J. 178. Urquhart, J. 178.	Volz, P. 142. Walpole, G. H. S. 86. Walter, C. L. 142. Warschawski, J. 73. Weber, Th. 142. Webster, F. S. 87. Weinberg, M. 163. oWeinstein, N. J. 86. Weiss, A. 178. Wertheimer, S. 70, 73, 98. Weyl, A. 142. Wiegand, Fr. 86. Wiernikowski, J. 106. Wilkinson, F. H. 54. Winkler, H. 106, 142, 177, 178. Winter, Z. 102. Wohlgemuth, J. 17. Wolf, Luc. 83. Wolf Boskowitz, 163. Zaller, D. 45. Zapletal, V. 106. oZiegler, J. (Krauss) 17. Zimmern, H. 106, 142, 177. oZiwitz, M. S. 3. Zuckermann, M. 104.

Wissenschaftliche Aufsätze.

- Bacher, W., Zur neuesten arab. Literatur der Juden 87; 113; 148.
Brody, H., Poetisches. Aus Moses ibn Esra's Ma'amad etc. (Schluss) 54.
Poznanski, S., Schechter's Saadyana 107; 142, 178.

Miszellen und Notizen.

- „Dyhernfurter priv. Zeitung“ (von Seeligmann) 24. — Die „undatierten Drucke vor 1480“ (von dems.) 25. — Die Constantinopeler Ausgabe von Sabara's שו"ת (von dems.) 26. — Das Geburtsjahr des Elia Loanz (von dems.) 26. — Ein verkanntes Wort [שָׁמַח in Esra 4, 12] (von Grünhut) 27. — Wer war der jüd. Prediger, der von Giord. Bruno gerühmt wird? (von Jaré) 28. — In Sachen des Toldoth Jeschu (von Krauss) 29. — Anfrage (von Steinschneider) 62. — A Note on the Jews in Brazil (von Gottheil) 62. — Sebastian Curtius (von Kayserling) 62. — Eine Talmud-Ausgabe Salonica 1767—8 (von Adler) 63. — Eine dunkle Stelle im Mischnakommentar des Maimonides zu Tamid (von Mos. Fried) 63. — Berichtigungen zu Steinschneider's „Die Hebr. Uebers. d. M.“ (von Malter) 95. — Berichtigungen von A. Epstein: I. Rachmon im pugio fidei; II. Das Geburtsjahr des Elia

Loanz: III. Natan der Babylonier, 123 ff. — Bitte (von Steinschneider) 160. — Genisa - Fragment [בן לענא od. בן חלקא] (von Schechter) 192. — Ferner von M. Steinschneider: 23 Handschriften in Tiberias, 21. — 24. Chauvin's Vorträge über „Les Juifs modernes“, 22. — 25. Dr. G. Wertheim, 23. — 26. Ein Gebetbuch, Ritus Kochin, 23. — 27. Leo Hebraeus — Levi b. Gerson, 23. — 28. Ein Papst, Sohn eines Juden? 24. — 29. ישעיה שיעא, 24. — 30. Anti-jüdisches, 24. — 31. Alfonsus Dionysii, 58. — 32. Mu'hji al-Din al-Tâlidji ein Jude? 60. — 33. Ein Arzt in Frankfurt a. M. Verf. einer hebr. medicin. Schrift, 61. — 34. Abbreviaturen, 91. (Nachtrag hierzu von Marx, S. VII.) — 35. Zur spanischen und portug. Literatur der Juden, 118 ff. und 155 ff. — 36. Zum Nekrolog seit 1890, 188 ff.

Nachtrag.

[Zu ZfHB. VII 92 ff.] Die von Steinschneider oben S. 92 ff. nach einer Abschrift Kaufmann's publizierte Liste von Abbreviaturen, ist Ms. Halberstam 227¹⁾ [Hirschfeld JQR. XV 147 Cod. 4 79²⁾] enthaltend Kollektaneen Graciano's fol. 160 entnommen. Dort sind die Abbreviaturen ganz ohne jede Ordnung zusammengestellt, etliche kommen in der Hs. zweimal vor, wo mehrere Auflösungen geboten werden, geschieht das meist an verschiedenen Stellen, manchmal in Klammern hinter der ersten Auflösung als *אחר* נוסריקן, einmal dafür *אז* כאומר. Die alphabetische Ordnung rührt von Kaufmann her, der dabei einige Stichworte übersehen hat, die ich hier in alphabetischer Ordnung folgen lasse:

ייצו. ה' ישמור צאתך ובוך	אבי. אשר בך ירוחם יתום
ימב. ה' מן בערי	איה"ן איה"ן. אנה ה' הושיעה נא אנה ה'
יעל. ה' עזרתה לי	הצליחה נא
יצו. ישמרתו צורו וחייהו	בהנ"א. בשם ה' נעשה ונצליח אמן
יקי"א. ירום קרנו יאריך ימים אמן	(נ"א בשם ה' נורא ואדיר אמן)
ירנ"ן. יפרח רוח נגידים נורא	בנ"ך ואע"י. בדרך נותן דיעה כח ולאין
יש"ם. יהי שם ה' מבורך	אונים עצמת ירכה
(ר"ת אשר ישם ה' בפי)	בת"ן. כה' תתהלל נפשי
ישר"י. ועמוד שנים רבות ויחיה	גיא"ן. גיל וגיל אבי צדיק
מ"ל. מלמדם להועיל	הא"ש. הנותן אמרי שפר
מצ"ה. מכל צרה הצילני	ואי"ן. וישוב אל ה' וירחמוהו
נכ"ת. נשים באהל תבורך (!)	ור"מ. וישמור רגלו מלכד
נר"י. נמרה רחמנא וקיימה	חול"י. היה יחיה לא ימות
עמ"י. עזרי מעם ה' (בהגו לעשותו בראש	יא"ן. ה' אורי וישעי
המראות שר הפנס מלת עמ"י עם עש"י)	יא"ע. יהיה אלקים עמדי
צב"י. צדוק באמונתו ויחיה	יא"ת. ישועתך אלקים תשגבני
חב"ע. תרהיבני בנפשי עוז	יוי"א. יראה ורע יאריך ימים אמן
תמ"י. תבורך מנשים אדון (?)	וייב. ה' וגמור בערי

Ausserdem hat Kaufmann die in der Hs. sich ziemlich zahlreich findenden Angaben der Bibelverse und einige Bemerkungen Graciano's wie *הרא"ש מפאנו* אליה zu *הפסוק מאוכל לחם מפסוק גם אליה לחכמים ר"ת וכו'* (איה"ל zu *וצוקל*) und *מצאתי הון לי שכן כתב בעל ראשית חכמה בשער*) (מציאתי הון לי שכן כתב בעל ראשית חכמה בשער) weggelassen. Statt *לא"ה לע"ה*, statt *יחלק עליהם לילה הוא* = *ועל"ה ועל"ל* (איה"ל zu *וצוקל*) = *מנחה היא שלוחה לאדוני לעשו* = *מחשלת מחשלת*, *לך אני הושיעי* = *הצן*, in der Ueberschrift heisst es *תאר* *יה*. Sonstige Abweichungen habe ich mir nicht notiert. Fol. 295 finden sich einige weitere Abkürzungen, die Hirschfeld nicht erwähnt. Die Angabe Kaufmann's HB. XXI S. VIII, *כנע"ן* finde sich fol. 295, beruht auf Irrtum. A. Marx.

¹⁾ Darauf machte mich mein Freund Herr Oberkantor Birnbaum aufmerksam, der die Hs. excerpirt hat. Auf einer eiligen Vergleichung von Steinschneiders Abdruck mit einer Kopie dieser Abbreviaturen-Liste beruhen auch die folgenden Bemerkungen.

²⁾ Graciano's Name fehlt in Hirschfeld's Index l. c. f. 532.

Neuerscheinungen

aus dem Verlag J. Kauffmann, Frankfurt a. M.

- Adler, E. N. u. M. Seligsohn**, Une nouvelle chronique samaritaine. Texte samaritaine transcrit et édité pour la première fois avec une traduction française. S.-A. 3.—
- Baer, A.**, בעל המלה „Der praktische Vorbeter“. Vollst. Sammlung d. gottesdienstl. Gesänge u. Recitative der Israeliten nach poln., deutschen (aschk'nasischen) u. portugiesischen (sephardischen) Weisen nebst allen den Gottesdienst betr. rituellen Vorschriften und Gebräuchen. Vierte verm. u. verb. Aufl. 80.—
- R. Benjamin von Tudela**, Die Reisebeschreibungen nach 3 Handschriften u. n. älteren Druckwerken ediert u. übers. v. L. Grünhut u. M. N. Adler. II. Teil. Einleitg. Uebersetzg. u. Register. 2 50.
[Der erste (hebr.) Teil befindet sich im Druck.]
- Deutsch, G.**, Unlösliche Fesseln. Eine Erzählung aus dem jüd. Leben der Gegenwart 4.—
- Henle, M.**, Liturgische Synagogen-Gesänge für Solo, gemischten Chor u. Orgel. 4.—
- Horovitz, J.**, Der erste allgemeine Rabbiner-Kongress zu Krakau 16.-20. Ab (9.-13. Aug.) 5663. — 50.
- Japhet, J. M.**, Schiré Jeschurun. Gesänge für d. isr. Gottesdienst. Dritte durch einen Anhang verm. Auflage. 6.—, geb. i. Lwd. 7.—
— — Anhang apart 1.50.
- Rosenberg, J.**, Festpredigten 2.—
- Rügenwald, S. J.**, Humor aus d. jüdischen Leben in Versen wieder-gegeben, für jung u. alt 1.—
- Salfeld, S.**, Bilder aus der Vergangenheit d. jüd. Gemeinde Mainz. Festgabe zur Erinnerung an die 50jähr. Wiederkehr d. Einweihungstages d. Hauptsynagoge 2.—
- Simon, A. M.**, Soziales zur Judenfrage. Ein Beitr. z. ihrer Lösung — 25.
- Zivi, H.**, ארבע כנסות, Hagadah-Gesänge für eine Singst. u. Klavier 1.—

Ausserordentliche Preisermässigung!

- Sacher-Masoch**, Jüdisches Leben in Wort und Bild. Mit vielen Text-Illustrationen und Vignetten von Gérardin, Alphons Levy u. A. Dritte Aufl. Prachtbd. Statt Ladenpreis Mk. 10.— nur **Mk. 6.—**

Die Blätter für jüdische Geschichte u. Litteratur

herausgegeben von **Leopold Löwenstein**

können von jetzt ab in gesonderter Ausgabe von uns bezogen werden.

Preis Mk. 4.— pr. Jahr pränum.

Geschäftsstelle des „Israelit“, Mainz.

Verantwortlich für die Redaktion: Dr. A. Freimann in Frankfurt a. M.
Für die Expedition: J. Kauffmann, Verlag in Frankfurt a. M.
Druck von H. Itzkowski in Berlin.